

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

27 מאי 2024

עת"מ 8375-02-24 המוקד לפליטים ולמהגרים (ע"ר)
ואח' נ' משרד הפנים ואח'
עת"מ 12203-02-24

לפני כבוד השופטת תמר בר-אשר

	העותרים
1. המוקד לפליטים ולמהגרים (ע"ר)	
2. אחדות אמהרה בישראל עמותות	
3. היאס בישראל	
4. א.ס.ף. - ארגון סיוע לפליטים ומבקשי מקלט בישראל (ע"ר)	

נגד

	המשיבים
1. משרד הפנים	
2. רשות האוכלוסין וההגירה – לשכה משפטית מטה מנא ירושלים	
3. משרד החוץ/המשרד הראשי	

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18

נוכחים

ב"כ העותרים :
עו"ד מיכל שוורץ
עו"ד גיא דוד
עו"ד עמית סול
עו"ד נטע מישלי

ב"כ המשיבים :
עו"ד ענבל משה
עו"ד מורן דרהי מהלשכה המשפטית של רשות האוכלוסין
גבי שרון בר-לי, סמנכ"לית אפריקה במשרד החוץ
גבי עמית גיל-בייז, מנהלת מחלקת אפריקה אחת במשרד החוץ
עו"ד רפאל ראובן, אגף היועץ המשפטי של משרד החוץ

פרוטוקול

19 **ב"כ העותרים, עו"ד שוורץ :** לשאלת בית המשפט, אנחנו נסכים שבית המשפט יעיין בחוות הדעת של
20 משרד החוץ במעמד צד אחד. אנחנו נבקש מבית המשפט לבחון את עצם ההצדקה לחיסיון ואם אפשר
21 לצמצם אותו. אני אבקש שבית המשפט יזכור שמדובר בתשתית העובדתית שנמצאת בבסיס ההחלטה
22 ושיש לבדוק אותה ביתר דקדקנות. אנחנו כתבו ארבע שאלות שנבקש מבית המשפט לבחון כשאלות
23 מנחות:

24 לגבי סוג המידע, האם זה דיווח או נתון מספרי או ציטוט.
25 מה מקור המידע המושחר והאם הוא מפורסם. אם זאת חוות דעת מפורסמת, נבקש לדעת למה היא
26 חסויה ואת הסיבה להשחרה.
27 פרפרזה ככל שניתן.

28 לגבי מקורות המידע, חשוב לנו ספציפית לדעת אם מדובר במקור של ממשלת אתיופיה.

30 **עו"ד גיא דוד :** אנחנו לא מתנגדים.

31 אני מתנגד להרחבה של טיעון מצד המשיבים לגבי החלקים המושחרים, מעבר לדיון במעמד צד אחד.

32 **עו"ד ענבל משה :** מגישה לבית המשפט את חוות הדעת של משרד החוץ.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

27 מאי 2024

עת"מ 8375-02-24 המוקד לפליטים ולמהגרים (ע"ר)
ואח' נ' משרד הפנים ואח'
עת"מ 12203-02-24

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35

בשלב זה, מתקיים דיון במעמד צד אחד.

להלן הפרפרזה שנוסחה על דעת באת-כוח המדינה ונציגי משרד החוץ:

1. חלק מהקטעים המושחרים עוסקים במצב בפועל ואם הוא מאפשר החזרת אזרחי אתיופיה לאתיופיה. מדובר במידע על בסיס דיווחים והערכות ממקורות דיפלומטיים ומקצועיים באתיופיה ובמדינות אחרות, לרבות נתונים מספריים, המשקפים את המצב העדכני בפועל, בעוד שהפרסומים הרשמיים מבוססים גם על שיקולים אחרים.

2. מקורות המידע אינם מקורות מפורסמים.

3. חלק מהמידע המושחר כולל מידע בעניין מדינות באיחוד האירופי ומחוצה לו, לגבי החזרת אזרחי אתיופיה לאתיופיה. על רקע קשיים בהשגת שיתוף פעולה עם ממשלת אתיופיה, ביום 29.04.2024 פורסמה הודעת המועצה של האיחוד האירופי בעניין הוספת הגבלות על אזרחי אתיופיה לקבלת אשרות כניסה אל מדינות האיחוד.

4. חלק מהמידע המושחר כולל גם מידע רגיש בשל יחסי החוץ של ישראל וכן מידע והערכות מדיניות בעניין יחסי החוץ בין מדינות.

הערה: העמוד הנוכחי הכולל את הפרפרזה הודפס ונמסר בשלב הזה לבאי-כוח הצדדים.

עו"ד מיכל שוורץ: ההחלטה שאנחנו דנים בה עוסקת בחיי אדם. המצב באתיופיה הוא באמת חמור ומסוכן. בהחלטה הזאת נפלו המון פגמים והיינו צריכים לפרט אותם. האנשים שההחלטה תתקבל לגביהם, אין להם למי לפנות. אם בית המשפט דוחה את העתירה, אין לאנשים שום אפיק לעלות טענות אי הרחקה.

כרגע, אדם שנשקפת לו סכנת חיים באתיופיה, שהיא לא עילת מקלט, סכנה אחרת, בשל אלימות ללא הבחנה, אין לו איפה להעלות את הטענות האלה.

משרד החוץ מסייג את המלצתו גם בכפוף לבדיקה פרטנית וספציפית לגבי כל בן אדם, אם ניתן להחזיר אותו ואם נקבע שכן, לחלופת מגורים, לא למקום שממנו הוא הגיע, ייבחנו באופן פרטני את הנושא של חלופת מגורים בהתאם להלכה הפסוקה בעניין זה. משרד החוץ מפנה לבר"מ 5040/18 ששם נכתב מהם התנאים לחלופת מגורים ראויה. אלה דברים שלא מתקבלים שום התייחסות בהחלטת שר הפנים. כרגע האנשים האלה יוותרו ללא הגנה.

עו"ד גיא דוד: לגבי ההסכם שנחתם בין ממשלת אתיופיה לבין TPLF שנקרא CHOCH2, נבקש לציין כי בניגוד לניסוח בסעיף 12 בכתב התשובה ובסקירה של יחידת RSD, אין מדובר בהסכם שלום

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

27 מאי 2024

עת"מ 8375-02-24 המוקד לפליטים ולמהגרים (ע"ר)
ואח' נ' משרד הפנים ואח'
עת"מ 12203-02-24

1 אלא בהסכם להפסקת פעולות איבה. זה לא רק עניין ניסוחי, ההתייחסות של המשיבים בכתובים, הם
2 מתייחסים להסכם כהסכם שלום. אנחנו עוסקים כאן בטרמינולוגיה שהיא מהותית. בדיני לחימה
3 הסכם להפסקת אש הוא רחוק שנות אור מהסכם שלום. המטרה של הסכם זה הוא שבעתיד, אם
4 נצליח, ייחתם הסכם שלום. זה מתכתב עם המציאות שטופחת על פנינו היום, שבפועל לא נחתם הסכם
5 שלום.

6 בהתייחסות המשיב 3, משרד החוץ, באותה התייחסות נכתב שאתיופיה התחייבה להליך של צדק
7 מעברי. בדקתי את הדו"ח, לא מדובר בהתחייבות אלא בקריאה של האו"ם לממשלת אתיופיה ליישם
8 מסקנות של שיחות שהאו"ם ערוך ביוזמתו. היום, גם האמריקאים וגם האו"ם מנסים לשכנע את
9 הצדדים לשבת ולדבר כדי להגיע לפיוס. המצב היום הוא כל כך קשה, שלפני שבועיים שגריר ארצות
10 הברית באתיופיה נשא נאום באדיס. התמלול המלא עלה לאינטרנט. הוא אומר במפורש, הלחימה
11 היום נמשכת ולפעמים בצורה הרבה יותר חמורה וקשה ממה שהיה. הוא קורא לצדדים לנסות לשבת
12 ולדבר. כרגע הם בכלל לא מסכימים לשבת.

13 התשתית העובדתית שרשות האוכלוסין הסתמכה עליה, היא מאוד מסויגת כשלעצמה. גם הסקירה
14 של ה RSD והתייחסות משרד החוץ, כתוב שם, תבדקו אי החזרה. בארץ לעומת מדינות באירופה, אין
15 בחינה של אי החזרה. כבי' השופט רמי אמיר כתב לקיים מנגנון לבחינת אי החזרה.

16
17 **עו"ד מיכל שוורץ**: נוהל הטיפול במבקשי מקלט, מציין שבקשת מקלט שאינה מבוססת על אחת
18 מעילות האמנה תדחה על הסף. אנחנו שאלנו את המשיבים איך הם מתכוונים ליישם את המלצת
19 משרד החוץ, מי הגורם שיבדוק טענו תאי הרחקה, הם בחרו שלא להגיב על זה ורק להתייחס לטענות
20 מקלט.

21
22 **עו"ד גיא דוד**: חברתי הגישה בקשה לפרטים נוספים וניתנה שם תשובה שהם בכלל לא מתחייבים
23 לבחון שום דבר. מעבר לתשתית העובדתית, שהיא גם ככה מאוד מסויגת. לגבי הפרפרזה, למה את
24 המקורות הדיפלומטים אנחנו לא יכולים לראות? אנחנו פרסנו בפני בית המשפט תשתית עובדתית
25 שאינה חסויה אבל מאוד ענפה.

26 התשתית העובדתית של רשות האוכלוסין דלה ולא מקיפה. הבעיה היא לא רק בצפון אתיופיה. נכון
27 להיום יש בעיה קשה מאוד באמהרא. המשיבים מתעלמים מזה שבאתיופיה, להבדיל ממדינות
28 אחרות, הנושא של מיקום מחדש הוא באופן אינהרנטי מאוד בעייתי.

29 פורסם דו"ח מקיף שעוסק בשנת 2023, הרבה אחרי שנחתם אותו הסכם להפסקת פעולות איבה. אני
30 מבקש להגיש את הדו"ח, שם ניתן לראות שאין שום הסכמה, הלחימה נמשכת. כל ההפרות האלה
31 מתקיימות וביתר שאת.

32 ביום 06.05.2024 ארגון הבריאות העולמי קבע שהמשבר הבריאותי באתיופיה הולך ומחמיר. 20
33 מיליון איש באתיופיה זקוקים לטיפול רפואי ולא יכולים לקבל אותו.

34 המצב באתיופיה הוא לא כללי, אלא הוא בעקבות המגפות שמשתוללות ושם בעקבות שאין בתי
35 חולים. זה בעקבות המלחמה שמתחוללת היום באתיופיה. גם בדו"ח העדכני מדובר על הפרות

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

27 מאי 2024

עת"מ 8375-02-24 המוקד לפליטים ולמהגרים (ע"ר)
ואח' נ' משרד הפנים ואח'
עת"מ 12203-02-24

1 שמתרחשות יום ביומו היום, לא משהו כללי, משהו אקטואלי נכון להיום שמשום מה המשיבים לא
2 נותנים את הדעת לתשתית העובדתית הזאת.
3 על פי הגלובל פוקוס, נכון להיום יש מעל ל-4 מיליון עקורים. בדצמבר 2023 המספר היה 3 וחצי מיליון.
4 על פי הדו"חות יש גלי הגירה חדשים. ממשלת אתיופיה מנסה להחזיר אנשים בכוח.
5
6 עו"ד ענבל משה: זה לא נכון לומר שאין להם למי לפנות, זה שגוי. כתבנו גם בתגובה וגם בתשובה של
7 מנהל ה RSD. כל אזרח אתיופי שיש בפיו טענה פרטנית לסכנת חיים או לחירות רשאי לפנות כפי
8 שציינו לפניו הציבור של יחידת הטיפול במבקשי המקלט או להגיש את בקשת המקלט שלו, או אם
9 היא נדחתה להגיש בקשה לפתיחת הבקשה מחדש והבקשה שלו תישקל ותוכרע. כשחברי אומר הם
10 לא מבטיחים להכריע, אני לא מבינה את הטיעון הזה. בשביל להחליט אם פותחים בקשה או לא,
11 קוראים את הטיעונים. אם הטיעונים יהיו מסוג הטיעונים שנטען בעתירה, שיש מצב כללי באתיופיה
12 שמסוכן וככל שהעתירה הזאת בעזרת השם תדחה, יש להניח שהבקשה לפתיחת תיק המקלט תדחה,
13 מכיוון שאנחנו הבהרנו במסמך של נספח 7 של מנהל ה RSD, שהטענה לשינוי נסיבות או לסכנת חיים
14 וכו' צריכה להיות טענה פרטנית.
15 השערים שלנו פתוחים. גם החלטת השר עצמה שהתבססה על חוות דעת משרד החוץ, שתיהן אומרות
16 באופן מפורש שאין בהחלטה הכללית כדי לפגוע בהליך הפרטני שייבחן לגבי כל אחד ואחד באופן
17 פרטני.
18 חברי פתחו בטיעון שהמצב באתיופיה חמור, מסוכן ומאוד קשה. לכך אני רוצה להשיב בכמה
19 היבטים. גם המדינה לא מתעלמת בכך שהמצב באתיופיה הוא מורכב. אנחנו לא מנסים לצייר תמונה
20 אוטופית. המצב הוא מורכב, דינמי ומשתנה. לכן ההחלטה שלנו התקבלה על בסיס מידע עדכני, חלקו
21 גלוי והוא נכתב בחוות הדעת וחלקו הוצג במעמד צד אחד. המידע הוא עדכני והוא מגוון והוא לא
22 מתעלם מהמורכבות של המדינה. השורה התחתונה של כל המידע הזה היא שבהינתן שאתיופיה היא
23 מדינה ענקית, מעל מיליון ק"מ רבוע, כ-130 מיליון תושבים, יש באתיופיה הרבה אזורים בטוחים.
24 בראש ובראשונה, הברירה, אדיס אבבא, לשם בפועל אנשים מורחקים. זאת עיר שלמיטב שיקול הדעת
25 של גורמי המקצוע של המדינה היא עיר בטוחה, הטרורגנית, מבחינת השפות והמגוון של הקבוצות
26 האתניות שיש בה, המצב הכלכלי, התעסוקה. יש עוד מחוזות שהם בטוחים במובן הזה, שלא נשקפת
27 סכנה כללית למי שמוחזר אליהם. הכל בהסתייגות של בחינת בקשות פרטניות. נכון, תהליך הפיוס
28 שעליו אנחנו הצבענו הוא לא מושלם אבל הוא תהליך והוא מתקדם. נקודת הייחוס להשוואה של
29 המצב באתיופיה היום, היא למצב באתיופיה לפני פרוץ הסכסוך.
30 אם מצב במדינה הוא קשה מלכתחילה ואחר כך יש סכסוך והמצב הופך להיות עוד יותר קשה, אנחנו
31 תמיד משווים למצב של לפני כן. הטענות של חברי לגבי מצב בריאותי או קושי בהשגת טיפולים או
32 היעדר בתי חולים הוא לא רלוונטי משתי סיבות. אחת, מכיוון שאנחנו משווים לנקודת המוצא
33 באתיופיה מלכתחילה. שתיים, מכיוון שאנחנו עוסקים פה בשאלה של עיקרון אי החחזרה, האם יש
34 סכנה לחיים או לחירות. הפסיקה פירשה את העיקרון הזה בבג"צ 5190/94 בעניין אלטאי, כך שלמושג

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

27 מאי 2024

עת"מ 8375-02-24 המוקד לפליטים ולמהגרים (ע"ר)
ואח' נ' משרד הפנים ואח'
עת"מ 12203-02-24

1 סיכון צריך לתת פרשנות מצומצמת. הסיכון צריך להיות סיכון ממשי לחיים או לשלילת חירות
2 ממושכת. המקורות העדכניים שאנחנו מתבססים עליהם לא מעידים על קיומו של סיכון כללי כזה.
3 בהקשר הזה, צריך להדגיש למעלה מן הצורך, שאדיס ומחוזות אחרים באירופה מהווים חלופת
4 מגורים שעומדת בתנאי הפסיקה. התנאים הם חלופת מגורים סבירה ורלוונטית. לפי כל המידע שעומד
5 בפני גברתי, החלופה הזאת וגם מחוזות אחרים באתיופיה הענקית הן חלופות סבירות ורלוונטיות.
6 לכן, הטענות של חברי לגבי השם של ההסכם, אם זה הסכם שלום או הסכם להפסקת מלחמה, הן לא
7 רלוונטיות מכיוון שההסכם הזה נחתם בנובמבר 2022. אנחנו נותנים תמונת מצב עדכנית ומתמשכת.
8 גורמי משרד החוץ שכתבו את חוות הדעת הם הגורמים המקצועיים, הם חיים את השטח, הם מלווים
9 את אתיופיה, הם כתבו את חוות הדעת על סמך ההיכרות שלהם, המעקב המתמשך בירידות וגם
10 בעליות. אפשר לתת להם את הקרדיט שחלק מהמקצועיות שלהם זה להעריך את מקורות המידע
11 שהם מקבלים ואת המהימנות שלהם.
12 לכך יש להוסיף, כפי שהרחבנו בפרפרזה, יש עוד מדינות שמרחיקות לאתיופיה, גם באיחוד האירופי
13 וגם מחוצה לו. זה הורחב במעמד צד אחד. לכן, אין בעובדה שארצות הברית לא מרחיקה כדי להכריע
14 את הכף פה, כפי שחבריי מבקשים לעשות.
15 בניגוד לנטען, התשתית העובדתית שעליה מבוססת החלטת השר בוודאי לא דלה, מקיפה, עדכנית
16 והיא גם אובייקטיבית, מכיוון שהיא מבוססת על מגוון מקורות. חשוב להדגיש, כשמשרד החוץ
17 בתחילת הדברים ראה שהדברים לא יציבים או מסוכנים, הוא התריע על כך. הוא אמר למקבלי
18 ההחלטות, חכו, המצב עוד מסוכן ועוד לא יציב. אבל הדברים השתנו.
19
20 **עו"ד מיכל שורץ**: ראשית, לגבי הנושא של בחינת טענות אי החזרה על ידי יחידת RSD, אני מפנה
21 לנספח 7 של המשיבים, שם כתוב שנבחנות העילות לפי אמנת הפליטים (מצטטת מפסקה 4). זה מה
22 שהיא בוחנת וזה מה שכתוב בנוהל שלה. חברתי אומרת שיחידת הטיפול תבחן בקשות כאלה, מי
23 ייבחן אותן, על פי איזה נוהל, זה לא טענות מקלט אלא טענות אי החזרה.
24 שנית, חברתי טענה שמבקשים שרוצים לטעון לאי החזרה יכולים להגיש בקשה למייל של פניות RDS.
25 ההודעה הזאת לא פורסמה בשום מקום, בטח שלא בשפות הרלוונטיות, זה נמסר לנו במכתב הזה.
26 איך אדם שרוצה לבקש שלא יגרשו אותו אל מותו אמור לדעת שצריך לפנות.
27 שלישית, גם אם תתקבל הטענה שהתשתית העובדתית שבבסיס ההחלטה היא ללא רבב, ההחלטה לא
28 תואמת את התשתית העובדתית. יחידת ה RSD עצמה מתארת התדרדרות; לגבי הבחינה הפרטנית
29 כבר טענתי; בעצם ההחלטה להפסיק את ההרחקות וגם בחוות הדעת של המשיבים, מצוינת עמדת
30 ממשלת ארצות הברית. אני לא טוענת שבכל מצב ישראל צריכה להחיל את מדיניות ארצות הברית,
31 אך אם מלכתחילה זה היה שיקול רלוונטי, גם בשיקול של המדיניות צריך לשקול זאת.
32 רביעית, הנושא של חלופת מגורים פנימית, לא ניתן לקבוע שלכל האתיופים יש חלופת מגורים פנימית
33 באדיס אבבא.
34

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

27 מאי 2024

עת"מ 8375-02-24 המוקד לפליטים ולמהגרים (ע"ר)
ואח' נ' משרד הפנים ואח'
עת"מ 12203-02-24

1. **עו"ד גיא דוד** : אני מסכים עם חברתי, ההשוואה שערכתי בין המצב היום לבין המצב טרם המלחמה.
2. לא היו אז את המגפות שיש היום, ההשוואה היא מאוד נקודתית.
3. לגבי הנושא של המיקום החדש, אשווה ואעלה, משרד החוץ כותב "אם יחזרו למקום שהוא לא מקום
4. מגורם המקומי, יש מקום לבחון את הנושא של המיקום מחדש". מי יחליט, איך יחליט? אין שום
5. מנגנון. כל הדבר הזה הוא רשלני.
6. אני מרגיש שאני מייצג גם את ישראל. אני חושב שצריך לתת ל-2,000 איש זמן לראות מה קורה. אני
7. מגן על האינטרס של מדינת ישראל.
8.

9. **עו"ד ענבל משה** : חברתי טענה לגבי ארצות הברית. ההחלטה של רשות האוכלוסין להמשיך ולבחון
10. את הדברים, נכון לאותו מועד שעליו דיווחנו בעניין ווקגרה התבססה על חוות דעת משרד החוץ נכון
11. לאותו מועד, לא רק על החלטת ארצות הברית, זה לא הדבר היחיד שעמד לנגד עיננו. להגיד שאם
12. מלכתחילה ההחלטה של ארצות הברית הייתה שיקול רלוונטי אז למה עכשיו היא לא, זה להציג את
13. הדברים בצורה שגויה.
14. חברתי ניסתה לטעון שיש הליך בעליון לגבי השאלה האם חובה על המדינה לבחון בנפרד את עיקרון
15. אי החזרה מבקשת המקלט, חברתי מכוונת לפסק דינו של כב' השופט רון, עמ"נ 55842-12-23,
16. שהוגשה עליו בקשת רשות ערעור מטעם המערער, בר"מ 2663/24 ושם היה המקרה התדיר שבו מבקש
17. מקלט מעלה בנוסף לבקשת המקלט שלו גם טענת אי החזרה, אלא שבשלב מאוחר יותר בהליך הוא
18. חזר בו מבקשת המקלט, כך שנותרה לדיון רק טענת עקרון אי החזרה. הדברים שלובים זה בזה.
19.
20.

החלטה

1. בהסכמת באת-כוח המשיבים, העתק חוות הדעת החסויה של משרד החוץ תישאר ברשות
2. בית המשפט ולאחר מתן פסק הדין הוא ייגרס, ללא צורך בהשבתו פיזית.

2. פסק הדין יישלח אל הצדדים.

ניתנה והודעה היום י"ט אייר תשפ"ד, 27/05/2024 במעמד הנוכחים.

תמר בר-אשר, שופטת

הוקלד על ידי אלירן דולס

30
31
32